

Sygnatura akt VI Ka 1152/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **28 stycznia 2014** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Piotr Mika (spr.)

Sędziowie SO Grażyna Tokarczyk

SO Andrzej Ziębiński

Protokolant Agata Lipke

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 28 stycznia 2014 r.

sprawy skazanego **P. /B./ B.** ur. (...) w G.,

syna E. i J.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżyciela publicznego i skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 13 czerwca 2013 r. sygnatura akt II K 544/12

na mocy art. 437 kpk i art. 438 kpk

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 1152/13

UZASADNIENIE

P. B. został skazany niżej wskazanymi prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie o sygn. akt. II K 557/01 za przestępstwo z art. 278§1 k.k. w zw. z art. 275§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. popełnione w dniu 29.12.1999 r. na 30.12.1999 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres wynoszący 4 lata oraz na zasadzie art. 33§2 k.k. grzywnę w rozmiarze 80 stawek po 10 zł, przy czym postanowieniem z dnia 23.03.2005 r. zarządzono względem skazanego wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności;

II. Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 11 września 2002 r. w sprawie o sygn. akt. III K 1132/02 za przestępstwo z art. 278§1 k.k. popełnione w dniu 12 lipca 2001 r. na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cel społeczny w wymiarze 20 godzin w stosunku miesięcznym.

III. Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie o sygn. akt II K 1065/03 za:

- a) przestępstwo z art. 159 k.k. w zw. z art. 157§2 k.k. przy zast. art. 11§2 k.k. popełnione w dniu 8 września 2001 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- b) przestępstwo z art. 159 k.k. popełnione w dniu 8 września 2001 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności,
- c) przestępstwo z art. 159 k.k. popełnione w dniu 8 września 2001 na karę 1 roku pozbawienia,

które to kary połączono węzłem kary łącznej 2 lat pozbawienia wolności, na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania od 14.09.2003 r. do 16.04.2004 r.,

IV. Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 21 stycznia 2005 r. w sprawie o sygn. akt II K 184/04, za przestępstwo z art. 286 §1 k.k. popełnione w dniu 2 września 2003 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności i na mocy art. 33 § 2 k.k. karę grzywny w rozmiarze 60 stawek dziennych po 20 zł, przy czym postanowieniem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 12 września 2008 r. warunkowo zwolniono z okresem próby do dnia 12 września 2010 r. a dnia 12 września 2010 r. wykonano karę grzywny, zaś postanowieniem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 18 listopada 2010 r. odwołano przedterminowe zwolnienie,

V. Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 14 grudnia 2006 r. o sygn. II K 513/04 za przestępstwo z art. 284 § 2 k.k. popełnione w dniu 22 lipca 2003 r. na karę 1 roku pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres próby 5 lat, przy czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 26 lipca 2011 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności.

VI. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 19 grudnia 2008 r. o sygn. VIII K 1510/08 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 28 września 2008 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie na okres próby 3 lat zawieszono, na mocy art. 71 § 1 k.k. na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych po 10 złotych każda, przy zaliczeniu na jej poczet 1 dzień pozbawienia wolności w sprawie tj. 2 stawek dziennych grzywny, przy czym postanowieniem z dnia 10 listopada 2011 r. karę grzywny zamieniono na karę pozbawienia wolności.

VII. Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 21 kwietnia 2010 r., o sygn. VIII K 465/10 za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. przy zast. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 28 października 2009 r. na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy zaliczeniu na jej poczet okres zatrzymania w dniu 29.10.2009 r. i uznaniu za wykonany 1 dnia kary pozbawienia wolności,

VIII. Sądu Rejonowego w Chorzowie Wydział VII Karny Zamiejscowy w Świętochłowicach z dnia 28 lutego 2011 r. o sygn. VII K 567/10 za przestępstwo z art. 244 k.k., popełnione w dniu 2 grudnia 2010 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy zaliczeniu na jej poczet 2 dni zatrzymania w dniu 2.12.2010r. do 3.12.2010 r. i uznaniu za wykonaną 2 dni kary pozbawienia wolności,

IX. Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 29 marca 2012 r., o sygn. II K 438/10 za:

- a) przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 19 czerwca 2009 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,
- b) przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełnione w dniu 26 kwietnia 2010 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

które to kary połączono i wymierzono skazanemu karę łączną 1 roku pozbawienia wolności, orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w ruchu drogowym na okres 4 lat, orzeczono środek karny w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości na okres 6 miesięcy.

Prawomocnym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 4 kwietnia 2007 r. o sygn. akt II K 74/06 rozwiązano wyrok Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7 maja 2004. w sprawie o sygn. II K 1065/03 i połączono

skazanemu jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie o sygn. II K 1065/03 i Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie o sygn. II K 557/01 i wymierzono skazanemu jedną karę łączną 2 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności zaliczając na jej poczet okres tymczasowego aresztowania w sprawie II K 1065/03 Sądu Rejonowego w Będzinie od dnia 14 września 2003 r. do dnia 16 kwietnia 2004 r. oraz okres odbytej dotychczas w tej sprawie kary od dnia 13 stycznia 2006 r. do dnia 9 lutego 2006 r.

Wyrokiem łącznym z dnia 13 czerwca 2013 rok wydanym w sprawie o sygn. akt II K 544/12 Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej:

1. na mocy art. 85 k.k., art. 86 §1 k.k. i art. 87 k.k. połączył karę pozbawienia wolności i karę ograniczenia wolności, które orzeczono wyrokami: Sądu Rejonowego w Zawierciu z dnia 16 kwietnia 2002 r. w sprawie o sygn. II K 557/01 i w Sosnowcu z dnia 11 września 2002 r., sygn. III K 1132/02 i wymierzył skazanemu P. B. jedną karę łączną 1 roku i 7 miesięcy pozbawienia wolności;

2. na mocy art. 85 k.k., art. 86 §1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami: Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7 maja 2004r. w sprawie o sygn. akt II K 1065/03, Wejherowie z dnia 21 stycznia 2005r. w sprawie o sygn. akt II K 184/04 i w Tychach z dnia 14 grudnia 2006r. w sprawie o sygn. akt II K 513/04 i wymierzył skazanemu P. B. jedną karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;

3. na mocy art. 85 k.k., art. 86 §1 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami Sądu Rejonowego w Chorzowie, Wydział Zamiejscowy w Świętochłowicach z dnia 28 lutego 2011r. o sygn. akt VII K 567/10 i w Rudzie Śląskiej, z dnia 29 marca 2012r. w sprawie o sygn. akt II K 438/10 i wymierza skazanemu P. B. jedną karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

4. na mocy art. 577 k.p.k. zaliczył na poczet kary pozbawienia wolności orzeczonej w pkt 2 wyroku okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie sygn. II K 1065/03 w od 14.09.2003 r. do 16.04.2004 r., oraz w pkt 3 wyroku od 2.12.2010r. do 3.12.2010r.;

5. na mocy art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie w sprawie objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wyrokami o sygn. akt: VIII 1510/08 i VIII 465/10, opisanymi wyżej;

7. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów procesu, którymi obciążył Skarb Państwa.

Apelacje od wyroku łącznego wywiedli skazany i prokurator.

Skazany w swojej apelacji wniósł o zmianę zaskarżonego wyrok poprzez „nierozwiązywanie” wcześniejszego wyroku łącznego, jaki wydał w stosunku do niego Sąd Rejonowy w Dąbrowie Górniczej w dniu 4 lipca 2007 roku i „niebranie” pod uwagę przy łączeniu kar kary z wyroku o sygnaturze II K 438/10. Oświadczył nadto, że wycofuje swój wniosek o wydanie wyroku łącznego, jeżeli pozostałe kary nie podlegają połączeniu.

Prokurator zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonego, zarzucając :

I. obrażę prawa materialnego, przepisu art. 85 k.k. polegającą na błędnym jego zastosowaniu przez Sąd poprzez przyjęcie, że:

1) przestępstwa: z art. 159 k.k. popełnione w dniu 8.09.2001 roku, z art. 284 § 2 k.k. popełnione w dniu 22.07.2003 roku i z art. 286 § 1 k.k. popełnione w dniu 2.09.2003 roku, jakich dopuścił się skazany, objęte wyrokami: Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7.05.2004 roku (sygn. II K 1065/03), Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 14.12.2006 roku (sygn. II K 513/04) oraz Sądu Rejonowego w Wejherowie z dnia 21.01.2005 roku (sygn. II K 184/04) pozostają w realnym zbiegu i możliwe jest na zasadzie przytoczonego artykułu orzeczenie w tym zakresie kary łącznej;

2) przestępstwa: z art. 244 k.k. popełnione w dniu 19.04.2009 roku oraz z art. 178a § 1 k.k. popełnione w dniu 26.04.2010 roku, objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej z dnia 29.03.2012 roku (sygn. II K 438/10) oraz przestępstwo z art. 244 k.k. popełnione w dniu 2.12.2010 roku, objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Chorzowie, Wydział Zamiejscowy w Świętochłowicach z dnia 28.02.2011 roku (sygn. VII K 567/10), jakich dopuścił się skazany, pozostają w. realnym zbiegu i możliwe jest na zasadzie przytoczonego artykułu orzeczenie w tym zakresie kary łącznej

II. obrazę przepisów postępowania art. 423 § 1 i 2 k.p.k. polegającą na niesporządzeniu i nie doręczeniu stronom postępowania uzasadnienia wyroku, co mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, albowiem strony nie mogły zapoznać się z przesłankami i argumentami jakimi kierował się Sąd wydając wyrok.

Podnosząc te zarzuty prokurator wniósł o uchYLENIE wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Na uwzględnienie zasługiwały obie apelacje, gdyż w istocie zaskarżony wyrok zapadł z ewidentnym naruszeniem art. 85 k.k. Żaden z trzech ustalonych przez sąd rejonowy zbiegów realnych przestępstw warunkujących orzeczenie kary łącznej nie został przyjęty w sposób prawidłowy. wypada przypomnieć, że zbieg realny przestępstw w rozumieniu powołanego przepisu kodeksu karnego tworzą przestępstwa popełnione przez sprawcę zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu. Za ugruntowany i nie rodzący już jakichkolwiek kontrowersji przyjęć należy pogląd, że realny zbieg przestępstw - zgodnie z definicją zawartą w art. 85 k.k. - jest **kategorią obiektywną**, stanowi bowiem serię przestępstw popełnionych, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich i nie ma tu miejsca na jakiegokolwiek wybory ze strony sądu, zarówno co do tego, czy orzekać karę łączną czy też nie, jak i co do grupy przestępstw, które winny zostać objęte węzłem jednej kary łącznej. (por. ostatnio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2013 r. II KK 191/12, LEX nr 1292219) Z uwagi na to, że przy licznych skazaniach jednej osoby w grę może wchodzić tzw. multiplikacja kolejnych zbiegów realnych pamiętać należy nadto o regule, zgodnie z którą kolejna chronologicznie grupa przestępstw składających się na zbieg realny dotyczyć może jedynie czynów popełnionych po dacie wyroku stanowiącego „pierwszy wyrok” dla chronologicznie wcześniejszej grupy przestępstw tworzącej zbieg realny. (zob. wyrok SA w Szczecinie z dnia 14 grudnia 2006 r. II AKa 150/06, Lex nr 283399, wyrok SN z dnia 22 listopada 2006 r. V KK 45/06 Lex nr 202267, wyrok SN z dnia 21 stycznia 2008 r. V KK 212/07 Lex nr 377209).

Pierwszy z przyjętych przez sąd I instancji zbiegów realnych objął czyny opisane w wyrokach z punktu I i II, choć winien był objąć również czyn z wyroku z punktu III, skoro czyn ten został popełniony w dniu 8 września 2001 roku, a więc przed wydaniem wyroku z punktu I, tj. przed dniem 16 kwietnia 2002 roku, w której to dacie zapadł wyrok Sądu Rejonowego w Zawierciu w sprawie o sygn. akt. II K 557/01. Tym samym za prawidłowy nie można uznać drugi z przyjętych przez Sąd Rejonowy zbiegów, skoro obok pozostających w zbiegu przestępstw z wyroków z punktów IV i V objął on czyn z wyroku z punktu III.

Wbrew hipotezie art. 85 k.k. ustalony został także trzeci z przyjętych przez sąd I instancji zbiegów obejmujący wszystkie czyny z wyrów z punktu VIII i IX, skoro jeden z czynów z wyroku z punktu IX, tj. czyn z art. 244 k.k. popełniony w dniu 19 czerwca 2009 r. pozostawał w zbiegu realnym z czynem z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k. przy zast. 11 § 2 k.k. popełnionym przez skazanego w dniu 28 października 2009 roku, za który to czyn wymierzono skazanemu karę pozbawienia wolności wyrokiem Sądu Rejonowego w Bytomiu z dnia 21 kwietnia 2010 r., o sygn. VIII K 465/10, a więc wyrokiem opisanym w punkcie VII. Kolejny więc zbieg winien był objąć właśnie wskazane przestępstwa popełnione przez skazanego w dniach 19 czerwca 2009 roku i 28 października 2009 roku, gdyż oba zostały popełnione przed wydaniem wyroku przez Sąd Rejonowy w Bytomiu w sprawie VIII K 465/10 tj. przed 21 kwietnia 2010 roku i za oba orzeczono wobec skazanego kary

pozbawienia wolności. Z czynem opisanym w wyroku z punktu VIII tj. przestępstwem z art. 244 k.k., popełnionym w dniu 2 grudnia 2010 r. w zbiegu realnym z art. 85 k.k. pozostaje tylko jedno z przestępstw, za które P. B. został skazany wyrokiem z punktu IX. Przestępstwem tym jest czyn z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 w zw. z art. 11 § 2 k.k. popełniony w dniu 26 kwietnia 2010 r., gdyż zarówno ten czyn, jak i czyn z wyroku z punktu VIII popełniony 2 grudnia 2010 roku miały miejsce przed wydaniem wyroku z punktu VIII tj. przed dniem 28 lutego 2011 roku.

Charakter wskazanych wyżej uchybień sądu I instancji czyni niemożliwym konwalidowanie ich na etapie postępowania przed sądem odwoławczym, którego orzeczenie musiałoby zostać oparte na całkowicie odmiennej ocenie prawnej podstaw wymiaru kar łącznych oraz po raz pierwszy ocenianych dopiero w postępowaniu odwoławczym związków przedmiotowo-podmiotowych w odniesieniu do poszczególnych grup przestępstw. Orzekanie merytoryczne przez sąd drugiej nowych kar łącznych w odniesieniu do całkowicie różnych niż ustalone przez sąd meriti zbiegów przestępstw czyniłoby prawo skazanego do rozpoznania sprawy w drugiej instancji całkowicie iluzorycznym. Z tego też powodu zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu w Rudzie Śląskiej do ponownego rozpoznania.

Z uwagi na ich sprzeczność z prawem, niemożliwe do spełnienia są postulaty zawarte w apelacji osobistej skazanego i to zarówno w odniesieniu do „nierozwiązywania” wcześniejszego wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Dąbrowie Górniczej z dnia 4 kwietnia 2007 r. o sygn. akt II K 74/06, jak i też co do odstąpienia od orzekania kary łącznej z uwagi na wycofanie przez skazanego złożonego przez niego wniosku o wydanie wyroku łącznego. Jak wyżej wskazano kategoria zbiegu realnego z art. 85 k.k. ma charakter obiektywny i orzeczenie przez sąd kary łącznej, w szczególności obejmującej kary jednostkowe wymierzone w różnych wyrokach, jest obowiązkiem sądu, który stosowne postępowanie o wyrok łączny musi przeprowadzić z urzędu niezależnie od wniosku skazanego, jak też zakresu takiego wniosku. Z kolei utrata mocy wcześniejszego wyroku łącznego w sytuacji gdy zaistniały przesłanki do objęcia nowym węzłem kary łącznej kar jednostkowych, co do których orzeczono we wcześniejszym chronologicznie wyroku łącznym, jest skutkiem, który następuje z mocy samego prawa zgodnie z normą art. 575 § 1 k.p.k.